

PREMIS VACA D'OR 20a edició

INTRODUCCIÓ I CLASSIFICACIÓ

Els premis Vaca d'Or tenen el seu origen en l'Assemblea General de la Federació Frisona de Catalunya (FEFRIC) de 2005. En aquella assemblea es va acordar establir uns premis anuals de reconeixement a les ramaderies que serviren també per difondre el treball que duu a terme la FEFRIC en la gestió del Llibre Genealògic i del Control Lleter Oficial de la Raça Frisona. Aquests premis es lliurarien en l'Assemblea General a les ramaderies amb els millors índexs Genètics i de Producció, elaborats a partir del Llibre Genealògic i el Control Lleter.

Fins a la segona edició, es donaven premis a les 10 ramaderies millors en PRODUCCIÓ i a les 10 millors en GENÈTICA. De la tercera a la setena edició, es premiaven les 5 millors en PRODUCCIÓ, les 5 millors en GENÈTICA i les 5 millors en MORFOLOGIA. A la vuitena edició, es va afegir una classificació de les millors ramaderies GLOBALS de Catalunya, que premiava les 3 primeres ramaderies atenent als índexs de PRODUCCIÓ i GENÈTICA.

El 2018, en la tretzena edició, responent a la voluntat d'introduir una classificació única dels premis, es va establir una nova fórmula de càlcul que englobava els tres indicadors de PRODUCCIÓ, GENÈTICA i MORFOLOGIA.

El 2022, es va aprovar la inclusió d'un nou índex en la classificació dels premis Vaca d'Or: l'EFICIÈNCIA VITALÍCIA.

L'índex de PRODUCCIÓ es basa en un índex tècnic econòmic (IF) que elabora cada any la FEFRIC segons les dades del Control Lleter de l'últim any. És un índex que té en compte la quantitat i qualitat de la llet produïda per vaca present en la ramaderia.

L'índex de GENÈTICA es basa en l'índex genètic de mèrit total (ICO) que elabora CONAFE a nivell de l'estat espanyol i s'utilitza per a la classificació de ramaderies de Catalunya. Aquest índex és una combinació dels índexs genètics compostos de producció (49%), morfologia (20%) i funcionalitat (31%).

L'índex de MORFOLOGIA es basa en la puntuació morfològica mitjana de les vaques vives de les ramaderies, que combina 16 caràcters descriptius primaris agrupats en 4 regions (Estructura i Capacitat (25%), Estructura Lletera (15%), Braguer (40%), Potes i Peus (20%)).

L'índex d'EFICIÈNCIA VITALÍCIA es basa en el càlcul de l'eficiència vitalícia mitjana de les vaques que han finalitzat la seva vida productiva en la ramaderia, segons les dades del Control Lleter de l'últim any. L'Eficiència Vitalícia relaciona la producció de l'animal amb els dies de vida: es pren la producció vitalícia, la llet corregida per energia* (greix i proteïna), i es relaciona amb els dies de vida de l'animal. El quocient resultant s'anomena eficiència vitalícia.

En la vintena edició, aquest 2025, mantenim la classificació única a partir d'aquests quatre indicadors i premiem les 20 millors ramaderies de Catalunya.

*Tyrrell, H.F., and J. T. Reid. 1965. Prediction of the energy value of cow's milk. J. Dairy Sci. 48:1215-1223.

La classificació assigna a cada ramaderia una única puntuació que aglutina la informació de PRODUCCIÓ, GENÈTICA, MORFOLOGIA i EFICIÈNCIA VITALÍCIA a través dels índexs FEFRIC, ICO, PMT i EV del 2024 amb un pes en la fórmula final de 50 %, un 30%, un 10% i 10% .

50%PRODUCCIÓ

30 % GENÈTICA

10%MORFOLOGIA

10% EFICIÈNCIA VITALÍCIA

PREMIS VACA D'OR 20a edició

La classificació inclou només aquelles ramaderies que tenen els tres índexs informats el 2023.

Posició	Nom Ramaderia	Associació	RG	Puntuació TOTAL	IF	ICO	PMT	EV
1	RAMADERIA ANIBAL S.L.	AFTP	RG	1,6415	19,046	1169	83,15	19,65
2	CAN THIÓ DE BAIX	AFRIGI	RG	1,5731	19,435	1170	81,16	20,75
3	CAN BARRINA	AFO	RG	1,5562	20,739	1138	81,27	24,72
4	MAS MONTELLS	AFO	RG	1,3978	20,019	1159	79,75	20,41
5	MAS PARNAU	AFRIGI	RG	1,3399	18,831	1168	79,77	22,62
6	JMD ALLUE S.L.	AFTP	RG	1,2758	20,245	1147	79,71	20,24
7	AGROPECUARIA QUATRE VENTS,S.L.	AFRIGI		1,2636	19,412	1155	80,41	19,81
8	MAS ISERN	AFO		1,2633	18,703	1151	81,12	23,98
9	RAMADERIA CAN THOS, S.L.	AVAGI	RG	1,1327	16,518	1185	80,96	20,52
10	EL MURUCUC	AFO	RG	1,0248	18,206	1158	80,02	20,24
11	SAT 3024 ALT EMPORDA 348 CAT	AVAGI	RG	0,9268	18,165	1151	79,39	22,36
12	MAS GENER SCP	AFRIGI	RG	0,8861	16,51	1178	80,75	16,38
13	MAS BES	AVAGI		0,8092	18,613	1142	78,97	20,78
14	S.A.T. VILATORTELLA 544 CAT	AFO		0,8064	17,546	1140	81,32	21,23
15	MAS PALOU (CARAMATXEL)	AFO	RG	0,8035	19,99	1113	80,14	20
16	CAN GIMFERRER NOU	AFRIGI	RG	0,7668	19,146	1128	79,79	19,22
17	GURISAT SL	AVAGI	RG	0,7572	17,779	1153	78,83	20,48
18	L'ERA D'EN SOLA	AFO	RG	0,7483	17,994	1140	80,13	20,16
19	GRANJA CAN PLANAS,S.L.	AFRIGI	RG	0,7078	17,279	1160	79,04	18,62
20	VALLS - GOL, S.C.P.	AFAUC	RG	0,6807	16,85	1163	79,43	18,12

PRIMERA POSICIÓ DE L'ÍNDEX

SEGONA POSICIÓ DE L'ÍNDEX

TERCERA POSICIÓ DE L'ÍNDEX

RG: contracte de recia genòmica vigent

VACA D'OR 2025

ÍNDEXS TÈCNICS I FÓRMULA DE CÀLCUL:

Fórmula Puntuació Total (PT)

$$PT = 0,50 \frac{(IF - \overline{IF})}{\sigma_{IF}} + 0,30 \frac{(ICO - \overline{ICO})}{\sigma_{ICO}} + 0,1 \frac{(PMT - \overline{PMT})}{\sigma_{PMT}} + 0,1 \frac{(EV - \overline{EV})}{\sigma_{EV}}$$

PT = Puntuació Total

IF = Índex FEFRIC

$\overline{IF}$ = Mitjana Índex FEFRIC = 15,92

σ_{IF} = Desviació típica índex Fefric = 2,38

ICO = Índex genètic

$\overline{ICO}$ = Mitjana ICO = 1129,63

σ_{ICO} = Desviació típica ICO = 22,47

PMT = Puntuació Morfològica Total

$\overline{PMT}$ = Mitjana PMT = 79,28

σ_{PMT} = Desviació típica PMT = 1,00

EV = Eficiència Vitalícia

$\overline{EV}$ = Mitjana EV = 17,32

σ_{EV} = Desviació t. EV= 3,17

Cada mitjana i desviació típica té en compte el pes de les explotacions segons el nombre de caps de bestiar que té cadascuna.

IF- ÍNDEX FEFRIC

L’índex FEFRIC descriu la producció de les explotacions a partir de paràmetres econòmics i respon al càlcul de la fórmula següent:

$$IF = \text{Kg. Llet/vaca i dia} \times (\text{g} \times G + p \times P + CS+LL) - K (\% R - \% RMC)$$

(Kg. llet) (preu kg. llet segons qualitat) (correcció per % reposició)

g= 0’0021 € prima greix	G	= (gr. greix / kg. – 37)
p= 0’0044 € prima proteïna	P	= (gr. prot. / kg. - 31)
CS= primes cèl·lules somàtiques LL= 0’4794 € preu base Kg. Llet	K	= 0’055 € vaca i dia (per cada animal substituït s’estimen unes pèrdues de 2.000 € ≡ 0’055 € vaca i dia per cada 1% de reposició de més que la mitjana de Catalunya. I a la inversa.
	%R	= % reposició
	%RMC	= Reposició Mitjana de Catalunya (36 %)

% Altes (= % Reposició si l’explotació decreix).

% Baixes (= % Reposició si l’explotació creix).

Tipus control (1M/T, 2M/T, 22, 33, 32, 31, n1)

TAULA 1	
Cel./ml.x10 ⁻³	Primes i penalit. €/ Kg.
0-199	0’012
200-299	0’006
300-399	0’000
400-499	-0’006

PREMIS VACA D’OR 20a edició

ICO- Índex genètic mèrit total

La classificació de les explotacions per ICO, índex genètic combinat, es fa segons les dades de CONAFE-Novembre 2023.

(vaques explot.> 17, Fiab.> 45%) (vaques vives valorades/vaques parides) x 100 ≥ 75%

La fórmula de l’ICO 2023 és la següent:

$ICO_{2023} = 1000 + 1,5 \cdot$

$(11 \cdot KL / DT_{KL} + 17 \cdot KG / DT_{KG} + 21 \cdot KP / DT_{KP} + 12 \cdot ICU_{2019} / DT_{ICU} + 8 \cdot IPP_{2019} / DT_{IPP} + 11 \cdot (Longevitat-100) / DT_{Long} + 8 \cdot (RCS-100) / DT_{RCS} + 8 \cdot (DA-100) / DT_{DA} + 4 \cdot (ISP-100) / DT_{ISP})$

$DT_{KL} = 793, DT_{KG} = 28, DT_{KP} = 25, DT_{ICU} = 1, DT_{IPP} = 1, DT_{Long} = 10, DT_{RCS} = 10, DT_{DA} = 10, DT_{DCE} = 10, DT_{ISP} = 8,3, DT_{ISP} = 8,3, DT_{VOR} = 10$

ICO = índex genètic de mèrit total ICO (49% Producció, 20% Tipus, 31% Funcionalitat)

PRODUCCIÓ	TIPUS	FUNCIONALITAT
KL = I. G. Kg. Llet	ICU = I.C. Braguer	LONG = I.G. Longevitat
KG = I. G. Kg. Greix	IPP = I.C. Potes	RCS = I.G. Cèl·lules somàtiques
KP = I. G. Kg. Proteïna		DA = I.G. Fertilitat
		ISP = I.G. Salut Podal

PMT- Puntuació Morfològica Total

La Puntuació Morfològica es calcula sobre el conjunt de les vaques vives en data 31-12-23 (vaques vives qualificades/vaques vives parides>=60%) segons la descripció següent:

Puntuació Morfològica Total _____ 100% Excel·lent (Ex) : ≥ 90 Molt bona (MB): 85-89 Més que bona (BB): 80-84 Bona (B): 75-79 Regular (R): 70-74 Insuficient (I): 60-69	Estructura i capacitat _____ 25%	
	Alçada	
	Amplada pit	
	Profunditat corporal	
	Amplada isquions	
	Angle gropa	
	Estructura lletera _____ 15%	
	Angulositat	
	Potes i peus _____ 20%	
	Angle podal	
	Vista lateral potes	
	Vista posterior potes	
	Mobilitat	
	Sistema mamari _____ 40%	
	Inserció anterior	
	Alçada inserció posterior	
	Amplada posterior	
	Lligament suspensor mitjà	
	Profunditat braguer	
	Col·locació mugrons anteriors	
	Col·locació mugrons posteriors	

EV- EFICIÈNCIA VITALÍCIA

L'índex d'EFICIÈNCIA VITALÍCIA mesura l'eficiència mitjana de les vaques que han finalitzat la seva vida productiva en una ramaderia, segons les dades del Control Lleter de l'últim any. Aquest índex es calcula relacionant la llet corregida per energia amb l'edat de l'animal, expressada en dies de vida.

Dies de vida: Contemplen la vida com a vedella (període no productiu des del naixement fins a la data del primer part) i la vida com a vaca (període productiu des del primer part fins a la data de baixa).

Kg de llet natural: Corresponen a la producció de llet vitalícia, és a dir, la producció acumulada al llarg de la vida de l'animal.

Kg de llet corregida per energia: Segons bibliografia* podem treballar amb la llet corregida per energia estandarditzant la llet a 3,7% de greix i a 3,2% de proteïna per tal de tenir en compte la producció de la llet amb els seus sòlids segons la fórmula:

Kg de llet corregida per energia=

$$0,323 * (\text{kg de llet}) + 12,82 * (\text{kg de greix}) + 7,13 * (\text{kg de proteïna})$$

Càlcul de l'eficiència vitalícia (Kg de llet corregida per energia per dia de vida) L'eficiència vitalícia es determina dividint la quantitat de llet corregida per energia pels dies de vida de l'animal. Això es pot expressar amb la següent fórmula:

EFICIÈNCIA VITALÍCIA = Kg de llet corregida per energia per dia de vida =

kg de llet corregida

dies de vida